

2. Vandforsyningsstruktur i Vandforsyningsplan 2011-2017

Bestemmelser vedr. forsyning af drikkevand er fastsat i Norddjurs Kommunes vandforsyningsplan samt Vandforsyningsloven. Formålet med vandforsyningsplanen er at sikre rent drikkevand og høj forsynings sikkerhed til kommunens borgere. Derudover sikrer planen vandforsyningsstrukturen og udgør et vigtigt administrationsgrundlag.

Vandforsyningsplan 2011-2017

I den gældende vandforsyningsplan er det målsat, at ***alle ejendomme indenfor vandværkernes forsyningsområde, skal tilbydes forsyning af drikkevand fra vandværkerne på rimelige vilkår.***

Denne politiske beslutning har fremtidssikret adgang til rent drikkevand fra vandværker ved alle ejendomme i vandværkernes forsyningsområder. Den politiske beslutning har samtidig dannet grundlag for vandværkernes økonomiske planlægning og omfattende investeringer i udbygning af ledningsnettet.

Redegørelse:

I Norddjurs Kommune er der i alt 41 forsyningsområder, tilknyttet 38 vandværker. Kun meget få ejendomme ligger, af praktiske og økonomiske årsager, ikke i et vandforsyningsområde, jf. kortbilag 1. Et vandforsyningsområde angiver i Norddjurs Kommune det område et vandværk har ret og pligt til at forsyne indenfor. Forsyningsområderne i Norddjurs Kommune er ikke inddelt i zoner, der differentierer ejendommenes mulighed for at blive tilsluttet et vandværk. Vandværkerne har derfor både ret og pligt til at forsyne alle ejendomme med drikkevand i hele deres forsyningsområde.

Takstpolitik:

Med baggrund i vandværkernes forsyningspligt, er vandværkernes takster for tilslutning til vandværksvand beregnet ud fra et solidaritetsprincip. Dette betyder, at alle ejendomme, uanset afstand til vandværket, kan blive tilsluttet vandværksvand på samme rimelige økonomiske vilkår. Vandværkerne har derfor både planlagt deres økonomi og ledningsnet ud fra disse givne forudsætninger.

Nogle vandværker har differentierede takster for tilslutning af deres nye forbrugere alt efter om disse er beliggende i tilknytning til eksisterende ledningsnet (byzone) eller om der skal etableres helt nye ledninger (landzone).

Fordele ved den nuværende forsyningsstruktur:

Det har en stor sundhedsmæssig værdi, at alle kommunens borgere har adgang til rent drikkevand. Alle ejendomme i Norddjurs Kommune, på nær meget få, kan tilbydes rent drikkevand fra et alment vandværk. Almene vandværker får løbende foretaget kontrol med drikkevandskvaliteten gennem et omfattende analyseprogram.

Enkeltindvindinger skal ikke kontrollere deres drikkevandskvalitet og det er kommunens erfaring, at der fra mange private boringer og brønde indvindes vand af dårlig kvalitet, særligt med forhøjet indhold af nitrat, pesticider og bakteriologi.

3. Drikkevand fra private boringer

Mange ejendomme i det åbne land indvinder drikkevand fra en privat boring eller brønd. Når der opstår problemer med vandkvaliteten eller teknikken i private vandindvindinger, skal ejendommen tilsluttes vandværkets ledningsnet. Dette gælder for alle ejendomme der ligger inde i et vandværks forsyningsområde.

Belysning af forhold omkring private boringer

Flere små ejendomme og landmænd vil gerne undgå tilslutning til vandværk når deres eksisterende tekniske anlæg ikke overholder drikkevandskvalitetskravene eller ikke er funktionsdygtigt. De ønsker mulighed for at få tilladelse til etablering af nitratfilter, udbedring eller etablering af ny privat boring. På baggrund af ovenstående henvendelser belyses nedenfor muligheder og forhold omkring etablering af nitratfilter (1), udbedring eller etablering af ny privat boring (2) samt bestemmelser omkring erstatningsboringer (3).

Forhold 1: Mulighed for brug af nitratfilter og videregående vandbehandling i private boringer

Der er ikke indarbejdet en retningslinje vedr. brug af nitratfilter og videregående vandbehandling i den gældende vandforsyningsplan.

I Norddjurs Kommuneplan 2021 er det målsat, at: ***"Drikkevandsforsyningen skal baseres på grundvand, der kun har gennemgået simpel vandbehandling."***

Uddybende:

Norddjurs Kommune tillader hverken etablering af nitratfilter på vandværker eller ved private boringer. Nitratfilter anses for at være videregående vandbehandling. Installering af nitratfilter kræver tilladelse efter Vandforsyningslovens § 21.

Embedslægen (Styrelsen for Patientsikkerhed) har udtalt, at videregående vandbehandling, herunder nitratfiltre så vidt muligt bør undgås, da der herved opstår nye risici for brist i vandkvaliteten. Dette gælder specielt hos private boringer, da anlæggene forudsætter regelmæssig kontrol og vedligeholdelse for ikke i sig selv at udgøre en sundhedsmæssig risiko.

By- og Landskabsstyrelsen har anført, at avanceret vandbehandling generelt ikke anses for at være en god løsning på kvalitetsproblemer ved ikke-almene vandforsyningsanlæg, medmindre der ikke findes andre muligheder for tilfredsstillende vandforsyning, eller at andre løsninger, herunder tilslutning til vandværk, er uforholdsmæssigt dyrt. Klagenævnet anerkender desuden denne praksis over hele landet.

Da vandværkernes takster er beregnet ud fra et solidaritetsprincip, kan alle ejendomme i Norddjurs Kommune tilbydes rent drikkevand fra et alment vandværk på rimelige økonomiske vilkår.

Norddjurs Kommune giver derfor ikke tilladelse til videregående vandbehandling ved private boringer, men henviser ejendommene til at blive tilsluttet vandværksvand.

Muligheder og konsekvens ved ændret retningslinje:

Hvis ejendomme med privat vandindvinding får tilladelse til etablering af nitratfiltre, vil det stride imod kommuneplanens retningslinjer samt anbefalinger fra embedslæge og styrelser. Nitratfiltrering anses som videregående vandbehandling og ved private boringer fører kommunen ikke tilsyn med vandbehandlingsanlægget. Kommunen har derfor ikke mulighed for at kontrollere om anlægget drives forsvarligt, og at anlægget ikke i sig selv udgør en sundhedsmæssig risiko. Forvaltningen mener ikke, at avanceret vandbehandling er en acceptabel løsning på kvalitetsproblemer ved private boringer idet der er adgang til vandværksvand med drikkevandskvalitet.

Forvaltningen bemærker:

1. Forvaltningen anbefaler, at der fortsat ikke gives tilladelse til etablering af nitratfilter ved hverken private boringer eller på vandværker.
2. Forvaltningen anbefaler desuden, at der i den kommende vandforsyningsplan indarbejdes en retningslinje vedr. etablering af avanceret/videregående vandbehandling med tilhørende redegørelsestekst.

Forhold 2: Mulighed for etablering af ny privat boring

I eksisterende vandforsyningsplan gælder følgende retningslinje: ***"Vandværkerne har ret og pligt til forsyning af drikkevand i hele deres forsyningsområde."***

Uddybende forklaring af gældende retningslinje:

Vandværkernes forsyningsområder er ikke inddelt i zoner, der differentierer ejendommenes mulighed for at blive tilsluttet et vandværk. Kommunalbestyrelsen har vedtaget i eksisterende plan, at forsyningsområderne skal nå sammen, så næsten alle ejendomme i kommunen ligger i et forsyningsområde. Herved er det opnået, at alle ejendomme kan tilbydes drikkevand fra et alment vandværk, når der opstår problemer med deres private drikkevandsboring.

Vandværkerne har både planlagt deres økonomi og ledningsnet ud fra disse givne forudsætninger. Den nuværende struktur fremtidssikrer dermed adgang til rent drikkevand fra vandværker ved alle ejendomme i vandværkernes forsyningsområder. Dette er muliggjort ved, at tilslutningsbidraget er beregnet ud fra et solidaritetsprincip. Derfor har vandværkerne både retten og pligten til at forsyne alle ejendomme i forsyningsområdet. I konsekvens heraf bliver der ikke givet boretilladelser til privat vandforsyning.

Alternativ vandforsyningsstruktur med zoner:

I andre kommuner er vandværkernes forsyningsområder inddelt i zoner, der differentierer ejendommenes mulighed for at blive tilsluttet et vandværk. Zonerne angiver dermed også hvor der er mulighed for at etablere ny privat boring til drikkevand.

Eksempel på zoneopdeling af vandforsyningsområde i andre kommuner:

Første zone angiver det nuværende forsyningsområde, hvor vandværkerne allerede har etableret ledningsnet og tilsluttet ejendomme til vandværket. Her har vandværket både forsyningsretten og forsyningspligten.

Anden zone angiver det naturlige forsyningsområde, hvor alle ejendomme ligger i nærhed til eksisterende ledningsnet eller i nærhed til andre ejendomme, og hvor vandværket umiddelbart kan forsyne ejendommene på økonomisk 'rimelige vilkår'. Her har vandværket både forsyningsretten og forsyningspligten.

Tredje zone angiver et fremtidigt interesseområde, hvor ejendomme ligger i det åbne land med stor afstand til nærmeste forsyningsledning. Zonen definerer hvilke ejendomme der er så afsides beliggende i forhold til det almene vandværk, at det ikke er muligt at forsyne ejendommen på økonomisk "rimelige vilkår".

I det fremtidige interesseområde kan ejendomme ikke forvente at blive tilsluttet vandværket, men skal forsynes fra private boringer eller større ikke-almene anlæg. I denne zone er det derfor muligt at etablere nye private drikkevandsboringer. Her har vandværket forsyningsretten, men ikke forsyningspligten. Og ejendomme er ikke forpligtet til at blive koblet på vandværksvand hvis de får dårligt vand.

Konsekvens ved ændret vandforsyningsstruktur og retningslinje vedr. drikkevand:

Hvis der skal være mulighed for at etablere ny privat boring til drikkevand i Norddjurs Kommune, skal vandværkernes forsyningsområder opdeles i zoner, der differentierer ejendommenes mulighed for at blive tilsluttet et vandværk. Det vil kun være ejendomme, der ligger i det åbne land, med stor afstand til nærmeste forsyningsledning, der vil få mulighed for at etablere ny privat boring til drikkevand. Da vandværkerne allerede i vidt omfang har udbygget ledningsnettet i det åbne land, er der tale om forholdsvist få ejendomme.

Hvis private brøndejerere får mulighed for at bibeholde deres private vandforsyning, vil det betyde, at vandværkerne ikke længere har ret og pligt til at levere drikkevand til alle kommunens ejendomme. Uden den generelle forsyningspligt, kan vandværkerne ikke basere deres økonomi og investeringer efter en forventning om, at alle ejendomme på sigt skal tilsluttes.

Vandværkernes takster skal derfor genberegnes, og efterfølgende godkendes af forvaltningen, da vandværkernes økonomiske grundlag ændres betragteligt jf. Vandforsyningsloven kap. 9, § 53.

Hvis forsyningspligten fjernes fra vandværkerne, vil det samtidig betyde, at Norddjurs Kommune ikke længere kan kræve, at et vandværk tilslutter en ejendom der ønsker at komme på vandværksvand. Dette

vil især ramme borgere der bor langt væk fra vandværkernes eksisterende ledningsnet. Prisen for tilslutning af ejendomme til vandværksvand i det åbne land vil derfor stige betragteligt.

Det vil også betyde, at der til stadighed vil være mange borgere i kommunen, som får vand af ukendt kvalitet. Dermed vil den politisk fremtidssikrede adgang til rent drikkevand fra vandværker ved alle ejendomme i vandværkernes forsyningsområder ophøre.

Forvaltningen bemærker:

1. Forvaltningen anbefaler, at vandværkerne også fremadrettet beholder både retten og pligten til forsyning af drikkevand til alle ejendomme i vandværkernes forsyningsområder. Derved opretholdes den fremtidssikrede adgang til rent drikkevand fra vandværker ved alle ejendomme i vandværkernes forsyningsområder.

Forhold 3: Mulighed for etablering af erstatningsboringer

I Vandforsyningsplan 2011-2017 gælder følgende retningslinje: ***”Der vil, som udgangspunkt, blive meddelt forbud mod erstatningsboring”***

Uddybende:

I gældende vandforsyningsplan er det angivet, at ejere af private boringer og brønde, kan forvente at der meddeles afslag på en ansøgning om erstatningsboring.

I vandforsyningslovens § 21 dækker begrebet ”etablering af erstatningsboring” over en situation, hvor det er nødvendigt at opretholde en eksisterende vandforsyning. Det kan eksempelvis være en nødsituation, hvor en dyrebesætning pludselig er uden vand. Anlægget der skal erstattes, må kun kortvarigt have været ude af drift.

Dårlig vandkvalitet og faldende ydelse over længere tid berettiger ikke til etablering af en erstatningsboring da der ikke er tale om en nødsituation. Disse tilfælde kræver en ny anlægstilladelse efter § 21 i Vandforsyningsloven. Forvaltningen anerkender etablering af erstatningsboringer, når der er tale om en nødsituation, det sker i få tilfælde årligt.

Muligheder og konsekvens ved ændret retningslinje:

Hvis retningslinjen fjernes fra vandforsyningsplanen, vil det hverken ændre i gældende lovgivning eller forvaltningens mulighed for at administrere anmeldelser eller ansøgninger om etablering af erstatningsboringer anderledes.

Det er ikke forvaltningens intentioner at udstede generelle forbud mod erstatningsboringer i vandværkernes forsyningsområder.

Forvaltningen bemærker:

1. Forvaltningen anbefaler, at retningslinje vedr. generelt forbud mod erstatningsboringer fjernes i den kommende vandforsyningsplan.
2. Forvaltningen anbefaler, at der i den kommende vandforsyningsplan indarbejdes en redegørelsestekst der forklarer hvad begrebet 'erstatningsboring' betyder.

-//-